

Ενημερωτικό σημείωμα

επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών, με τίτλο:

«Εκλογή Δημοτικών και Περιφερειακών Αρχών»

.....

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Την 18^η Μαΐου 2021 κατατέθηκε στη Βουλή (Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης), το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών, με τίτλο: *"Εκλογή Δημοτικών και Περιφερειακών Αρχών"*

(https://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/Anazitisi-Nomothetikou-Ergou?law_id=bb107f76-8102-4e31-81a1-ad2c011ac93d).

Το ως άνω νομοσχέδιο είχε τεθεί σε δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση, για το χρονικό διάστημα από την 4^η Μαρτίου 2021 έως την 18^η Μαρτίου 2021 (<http://www.opengov.gr/types/?p=7629>).

Μεταξύ των δύο κειμένων του σχεδίου (διαβούλευσης και κατατεθέντος στη Βουλή) υφίστανται μικρές διαφορές (όπως αλλαγή στην αρίθμηση, διάταξη άρθρων, τροποποίηση στις διατάξεις περί κωλυμάτων – ασυμβιβάστων).

Σύμφωνα με την Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης του νομοσχεδίου, σκοπός του είναι να επιλύσει μια σειρά ζητημάτων που συνδέονται με την εφαρμογή του Ν. 4555/2018 (Α' 133) στις αυτοδιοικητικές εκλογές του 2019, που επέβαλε την εφαρμογή της λεγόμενης «απλής αναλογικής» στον τρόπο κατανομής των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου.

Αποτέλεσμα της εφαρμογής του ανωτέρω μοντέλου της «απλής αναλογικής» ήταν περιπτώσεις όπου ο Περιφερειάρχης να μην έχει την πλειοψηφία στο ανώτατο βουλευόμενο – αποφασιστικό όργανο της Περιφέρειας και, κατά συνέπεια, να στερείται της δυνατότητας άσκησης της πολιτικής για την οποία ψηφίστηκε από το εκλογικό σώμα.

Με τις διατάξεις του σχεδίου νόμου επιδιώκεται να αρθεί αυτό το αδιέξοδο και διασφαλίζεται η κυβερνησιμότητα των Περιφερειών.

Κρίσιμη αλλαγή που επέρχεται με το σχέδιο νόμου είναι η καθιέρωση ελαχίστου ποσοστού εκλογής ενός συνδυασμού κατά την αρχική ψηφοφορία (1^η Κυριακή) καθώς θεωρείται επιτυχών ο συνδυασμός που πλειοψήφησε με ποσοστό μεγαλύτερο του σαράντα τρία τοις εκατό (43% + 1

ψήφος) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων, όπως επίσης και το δικαίωμα εκλογής περιφερειακού συμβούλου από συνδυασμό ο οποίος κατά την αρχική ψηφοφορία (α' γύρο) συγκέντρωσε ποσοστό τουλάχιστον τρία τοις εκατό (3%).

II. Παρατηρήσεις επί των διατάξεων

Οι διατάξεις του ν/σ που αφορούν τις Περιφέρειες είναι αυτές του ΜΕΡΟΥΣ Β' – ΕΚΛΟΓΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΡΧΩΝ (άρθρα 42 και επόμε.).

Άρθρο 42

Παρ. 2 & 3 : **Μειώνονται τα μέλη των Περιφερειακών Συμβουλίων**, ως εξής:

Περιφέρειες με πληθυσμό	Μέλη Ν.3852/10	Μέλη με το ν/σ
Έως 300.000	41	31
Από 300.001-800.000	51	41
Άνω των 800.000	71	51
Περιφέρεια Αττικής	101	71

Άρθρο 43

Παρ. 1: **Επανέρχεται η 5ετής περιφερειακή περίοδος.**

Παρ. 5,6: **Εγκατάσταση νέων αρχών: 1^η Ιανουαρίου (2024) – όπως και στην πρώτη εφαρμογή του Ν. 3852/10.**

Παρ. 6: Η εκλογή των περιφερειακών αρχών θα διεξαχθεί την **Κυριακή 8 Οκτωβρίου 2023** (α' γύρος).

- *Η ερχόμενη περιφερειακή περίοδος θα αρχίσει την 1^η Ιανουαρίου 2024 και θα περατωθεί την 31^η Δεκεμβρίου 2028.*

Άρθρα 44 - 47

Εκλογικό δικαίωμα – εκλογείς – εκλογικοί κατάλογοι – προσόντα εκλογιμότητας: δεν επέρχονται αλλαγές (αναδιατύπωση άρθρου 116 Ν. 3852/2010, όπως ισχύει).

Άρθρο 48

Κωλύματα και ασυμβίβαστα

Κατ' άρθρο 48 παράγρ. 4 «Δεν μπορούν να είναι περιφερειάρχες ή περιφερειακοί σύμβουλοι, υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στην ίδια περιφέρεια και τα πάσης φύσεως νομικά πρόσωπα τα οποία έχει συστήσει ή στα οποία μετέχει η περιφέρεια. Το ασυμβίβαστο δεν συντρέχει αν τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου παραιτηθούν από τη θέση τους, πριν από την ημέρα εγκατάστασής τους ... Αν τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου εκλεγούν και λήξει για οποιονδήποτε λόγο η θητεία τους, επανέρχονται αυτοδικαίως στην ενεργό υπηρεσία, σύμφωνα με το άρθρο 32 του ν. 4257/2014 (Α' 93)....».

- **Κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης η παραπάνω διάταξη είχε τη μορφή κωλύματος εκλογιμότητας – στο κείμενο του νομοσχεδίου που κατατέθηκε στη Βουλή μετατράπηκε σε ασυμβίβαστο.**

Άρθρο 51

Έδρες Περιφερειακών Συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας

Η κάθε εκλογική περιφέρεια – περιφερειακή ενότητα θα εκλέγει κατ' ελάχιστο δύο (2) συμβούλους.

Η ισχύουσα ρύθμιση (άρθρο 136 Ν. 3852/2010) προβλέπει τρεις (3) αλλά η διάταξη του ν/σ συνάδει με την εν γένει μείωση εδρών των Περιφερειακών Συμβουλίων.

Άρθρο 52

Παρ. 2. Ο αριθμός των υποψήφιων περιφερειακών συμβούλων πρέπει να είναι ίσος τουλάχιστον με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας, με δυνατότητα προσαύξησης έως και εκατόν πενήντα τοις εκατό (150%) ανά εκλογική περιφέρεια. Δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω. Ο αριθμός των υποψήφιων περιφερειακών συμβούλων από κάθε φύλο **ανέρχεται σε ποσοστό σαράντα (40%)**, τουλάχιστον, του συνολικού αριθμού των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού.

Παρ. 4: Η δήλωση του συνδυασμού θα υποβάλλεται, στην ηλεκτρονική πύλη δήλωσης υποψηφιοτήτων του άρθρου 33 του π.δ. 26/2012 – Ενιαία Ψηφιακή Πύλη της Δημόσιας Διοίκησης (gon.gr-ΕΨΠ), μέχρι την 31^η Αυγούστου (ώρα 23:59) του έτους διεξαγωγής των εκλογών (στις ερχόμενες εκλογές 31^η Αυγούστου 2023).

<Σήμερα η προθεσμία είναι είκοσι (20) ημέρες πριν την Κυριακή των εκλογών (άρθρο 120 παρ. 7 Ν. 3852/2010)>.

Παρ. 6: Το κόστος των ηλεκτρονικών παραβόλων των υποψηφίων αυξάνονται. Για τον υποψήφιο Περιφερειάρχη από € 200,00 σε € 500,00 και για τον υποψήφιο περιφερειακό σύμβουλο από € 50,00 σε € 100,00.

Άρθρο 53

Παρ.1 : Την **10^η Σεπτεμβρίου** του έτους διεξαγωγής των εκλογών, το αρμόδιο δικαστήριο **ανακηρύσσει τους υποψηφίους.**

<Σήμερα η προθεσμία είναι δεκαπέντε (15) ημέρες πριν την Κυριακή των εκλογών (άρθρο 122 παρ. 1 Ν. 3852/2010)>.

Άρθρο 57

Επιτυχών συνδυασμός

Επιτυχών είναι ο συνδυασμός που πλειοψήφησε με ποσοστό μεγαλύτερο του σαράντα τρία τοις εκατό (43% + 1 ψήφος) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων και επιλαχόντες συνδυασμοί του περιφερειακού συμβουλίου αυτοί που έλαβαν έστω και μία (1) έδρα.

Άρθρο 58

Επαναληπτική ψηφοφορία

Παρ. 1. Αν κανένας συνδυασμός δεν πληροί τις προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 57, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή (β' γύρος) μεταξύ των υποψηφίων περιφερειαρχών των δύο (2) συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους.

Περιφερειάρχης εκλέγεται ο υποψήφιος περιφερειάρχης επικεφαλής του συνδυασμού που συγκέντρωσε στην επαναληπτική ψηφοφορία την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων.

Παρ. 6. Οι τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι εκλέγονται με βάση την αρχική ψηφοφορία (α' γύρος) σύμφωνα με τους σταυρούς προτίμησης που έλαβε καθένας στην ψηφοφορία αυτή.

Άρθρο 59

Κατανομή των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου

1. Αν το ποσοστό που έλαβε ο επιτυχών συνδυασμός, σύμφωνα με το άρθρο 57, είναι έως και εξήντα τοις εκατό (60%) του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, τότε **ο επιτυχών**

συνδυασμός εκλέγει τα τρία πέμπτα (3/5) του συνόλου των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου.

2. Με βάση τα παραπάνω, οι έδρες του περιφερειακού συμβουλίου που αναλογούν στα τρία πέμπτα (3/5) και στα δύο πέμπτα (2/5) έχουν, αντίστοιχα, ως εξής:

α) στα περιφερειακά συμβούλια που αποτελούνται από τριάντα ένα (31) μέλη, δεκαεννέα (19) και δώδεκα (12) έδρες, αντίστοιχα,

β) στα περιφερειακά συμβούλια που αποτελούνται από σαράντα ένα (41) μέλη, είκοσι πέντε (25) και δεκαέξι (16) έδρες, αντίστοιχα,

γ) στα περιφερειακά συμβούλια που αποτελούνται από πενήντα ένα (51) μέλη, τριάντα μια (31) και είκοσι (20) έδρες, αντίστοιχα,

δ) στο περιφερειακό συμβούλιο της περιφέρειας Αττικής που αποτελείται από εβδομήντα ένα (71) μέλη, σαράντα τρεις (43) και είκοσι οκτώ (28) έδρες, αντίστοιχα.

3. Ο επιτυχών συνδυασμός εκλέγει τον αριθμό εδρών που δικαιούται σύμφωνα με την παρ. 2.

4. Ο υπολογισμός του συνολικού αριθμού εδρών κάθε επιλαχόντα συνδυασμού που δικαιούται έδρα γίνεται ως εξής:

α) **Δικαίωμα εκλογής περιφερειακού συμβούλου έχει συνδυασμός ο οποίος κατά τη αρχική ψηφοφορία (α' γύρος) συγκέντρωσε ποσοστό τουλάχιστον τρία τοις εκατό (3%) του συνολικού αριθμού των εγκύρων ψηφοδελτίων.**

(4). Αν το ποσοστό που έλαβε ο επιτυχών συνδυασμός, σύμφωνα με το άρθρο 57, είναι **μεγαλύτερο του εξήντα τοις εκατό (60% + 1 ψήφος) του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, τότε οι έδρες κατανέμονται αναλογικά.**

Άρθρο 60

Κατανομή των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια

Οι έδρες του περιφερειακού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια κατανέμονται μεταξύ του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών, με βάση το αποτέλεσμα της αρχικής ψηφοφορίας και σύμφωνα με το άρθρο 59, αν ο συνδυασμός κατά την αρχική ψηφοφορία συγκέντρωσε ποσοστό τουλάχιστον τρία τοις εκατό (3%) του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων.

Άρθρα 62-68 Εξαγωγή και δημοσίευση αποτελεσμάτων εκλογής, έκθεση πρακτικών, επικύρωση εκλογής, ορκωμοσία περιφερειακών αρχών, αποποίηση εκλογής, παραίτηση αιρετών, αντικατάσταση και αναπλήρωση συμβούλων.

Άρθρο 69

Σε περίπτωση διάλυσης του Περιφερειακού Συμβουλίου κατ' άρθρο 237 του «Καλλικράτη» (για «σοβαρούς λόγους δημοσίου συμφέροντος»), ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, προκηρύσσει εκλογές μέσα σε ένα (1) μήνα από τη διάλυση.

ΜΕΡΟΣ Γ – ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρα 70 – 71 Εκλογικοί φάκελοι, λευκά ψηφοδέλτια, εφαρμογή νομοθεσίας εκλογής βουλευτών, υπολογισμός προθεσμιών.

ΜΕΡΟΣ Δ' – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Άρθρο 73 - Τροποποίηση άρθρου 245 Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας

Καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση διαφορών που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη των αιρετών οργάνων των Περιφερειών, είναι σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, το Διοικητικό Εφετείο της έδρας της Περιφέρειας - πρόκειται για επαναδιατύπωση της διάταξης καθώς αναφερόταν σε «*Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις*».

ΜΕΡΟΣ Ε' ΤΕΛΙΚΕΣ – ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 88

Επαγγελματική δραστηριότητα του Περιφερειάρχη

Η προσθήκη, ως άρθρο 159^A, στο κείμενο του Ν. 3852/2010, επαναλαμβάνει, σχεδόν αυτούσια, την **ισχύουσα διάταξη** του άρθρου 119 του Ν. 3852/2010.